

**ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม**
Leadership Skill of Administrators And School Effectiveness
Under Samutsakhon Samutsongkhram Secondary Educational Service Area Office

อริรัชย์ สิทธิกิตติยานนท์

Aritut Sitthikittiyanon

นักศึกษานิพนธ์โท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธนบุรี

Master's degree student Education Administration Faculty of Education, Thonburi University

Email: aritut.s@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาาระดับทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม (2) ศึกษาาระดับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม (3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม ปีการศึกษา 2566 จำนวน 297 คน กำหนดขนาดตัวอย่างด้วยการเปิดตาราง เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan และทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (stratified random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหาร โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านมีความรู้จากการเห็นตัวอย่างบทบาทภาวะผู้นำของคนอื่น รองลงมาด้านมีความรู้รอบยอดและพฤติกรรมชื่น่า ด้านหาประสบการณ์จากการฝึกฝน ด้านการได้รับทักษะที่เป็นประโยชน์ หรือสมรรถนะจากที่อื่น และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการนำไปปฏิบัติจริง ตามลำดับ และ 2) ประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา รองลงมาด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ตามลำดับ และ 3) ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม และ ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวกมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .447 และ .686 ตามลำดับ โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ในขณะที่เดียวกันทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .768 และความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษาโดยมีความสัมพันธ์กันในระดับ สูง และระดับต่ำตามลำดับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ทักษะภาวะผู้นำ, ประสิทธิผลโรงเรียน

Abstract

This research aims to (1) study the level of leadership skills of administrators in the secondary schools under the Secondary Educational Service Office, Samut Sakhon - Samut Songkram, (2) examine the level of performance in schools under the Secondary Educational Service Office, Samut Sakhon - Samut Songkram, and (3) investigate the relationship between the leadership skills of administrators and the performance in the schools under the Secondary Educational Service Office, Samut Sakhon - Samut Songkram. The sample group consists of 297 school administrators and teachers under the Secondary Educational Service Office, Samut Sakhon - Samut Songkram, in the academic year 2023. The Krejcie & Morgan table and stratified random sampling determine the sample size. The research tool used in this study is a questionnaire with a 5-level Likert scale. Statistical analyses include frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson product-moment correlation coefficient.

Research findings are as follows: 1) The leadership skills of school administrators, overall and in every aspect, are high. The aspect with the highest average score is having knowledge from observing the leadership roles of others, followed by conceptual knowledge and leadership behavior, seeking experience from practice, and receiving useful skills or competencies from others. The aspect with the lowest average score is the ability to apply the acquired skills in real situations. 2) The overall school performance under the Secondary Educational Service Office, Samut Sakhon - Samut Songkram, is high. The aspect with the highest average score is the ability to adapt and develop the school, followed by the ability to develop students to have positive attitudes and the ability to develop students to have high achievements. The aspect with the lowest average score is the ability to solve problems within the school, respectively. 3) The leadership skills of administrators have a positive relationship with the performance of the schools under the Secondary Educational Service Office, Samut Sakhon - Samut Songkram. The ability to develop students' positive attitudes has coefficients of .447 and .686, respectively, and has a moderate relationship. In the meantime, leadership skills have a significant positive relationship with the ability to produce students with high learning efficiency, with a correlation coefficient of .768. Moreover, leadership skills and the ability to solve problems within the school at high and low levels, respectively, with a significant level of .01.

Keywords: Leadership, School Effectiveness

บทนำ

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าการศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการพัฒนาคนซึ่งเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่ากว่าทรัพยากรใดๆ คุณภาพของคนเป็นสิ่งสำคัญต่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศ แม้ประเทศที่มีทรัพยากรธรรมชาติอันจำกัด หากพลเมืองนั้นมีคุณภาพ ประเทศก็ย่อมเจริญก้าวหน้า แต่คนจะมีประสิทธิภาพเพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา เกี่ยวกับเรื่องของการศึกษานั้นรัฐได้เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษา จึงได้กำหนดนโยบายและแนวทางการจัดการศึกษาไว้ในกฎหมายและแผนแม่บทของประเทศ อาทิ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กำหนดไว้ในมาตรา 54 รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

ขณะเดียวกันรัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่างๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ดังนั้น การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

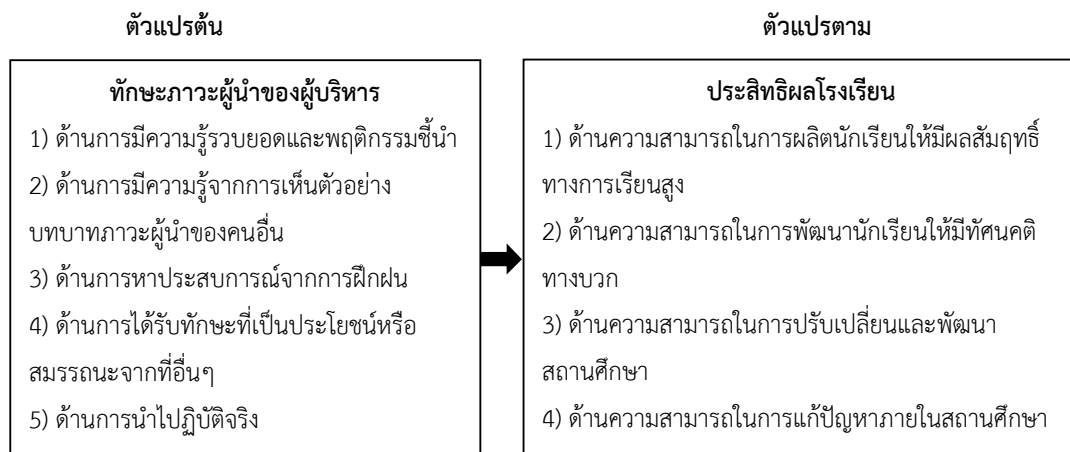
อย่างไรก็ตามกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบ เศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต ประเทศต่างๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ ภูมิภาคและของโลก ควบคู่กับการธำรงรักษาสถิติลักษณ์ของประเทศ ในส่วนของประเทศไทย ได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะความรู้ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ(กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ต้องพัฒนาตนเองให้มีทักษะที่จำเป็นต่อการบริหารโรงเรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารซึ่งถือว่ามีค่าสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาให้เกิดขึ้นทั้งนี้เพราะทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นสิ่งสำคัญที่สามารถทำให้องค์กรพัฒนาไปสู่ความมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อโรงเรียนได้เป็นอย่างดี จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารวางแผนและพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีทักษะภาวะผู้นำต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1. กรอบแนวคิดการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม ปีการศึกษา 2566 จำนวน 1,224 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารจำนวน 56 คน ครูจำนวน 1,168 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรสาคร สมุทรสงคราม ปีการศึกษา 2566 กำหนดขนาดตัวอย่างด้วยการเปิดตาราง เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) ได้ขนาดตัวอย่างทั้งสิ้น 297 คน และทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (stratified random sampling) จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร 13 คน ครู 284 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารในด้านการมีความรู้รอบยอดและพฤติกรรมชั้นนำ ด้านการมีความรู้จาก การเห็นตัวอย่างบทบาทภาวะผู้นำของคนอื่น ด้านการหาประสบการณ์จากการฝึกฝน ด้านการได้รับทักษะที่เป็นประโยชน์หรือสมรรถนะจากที่อื่นๆและด้านการนำไปปฏิบัติจริง สำหรับประสิทธิผลของโรงเรียนประกอบด้วย ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารด้านการมีความรู้รอบยอดและพฤติกรรมชั้นนำ ด้านการมีความรู้จาก การเห็นตัวอย่างบทบาทภาวะผู้นำของคนอื่น ด้านการหาประสบการณ์จากการฝึกฝน ด้านการได้รับทักษะที่เป็นประโยชน์หรือสมรรถนะจากที่อื่นๆและด้านการนำไปปฏิบัติจริง

ตัวแปรตาม ได้แก่ ประสิทธิผลของโรงเรียนในด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา

เครื่องมือที่ใช้การวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เป็นแบบสอบถามทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในตำแหน่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรสาคร สมุทรสงคราม ใน 5 ด้าน คือ ด้านการมีความรู้รอบยอดและพฤติกรรมชั้นนำ ด้านการมีความรู้จาก การเห็นตัวอย่างบทบาทภาวะผู้นำของคนอื่น ด้านการหาประสบการณ์จากการฝึกฝน ด้านการได้รับทักษะที่เป็นประโยชน์หรือสมรรถนะจากที่อื่นๆและด้านการนำไปปฏิบัติจริงลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ ตามมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert's Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

5 หมายถึง ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาครสมุทรสงคราม มากที่สุด

4 หมายถึง ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาครสมุทรสงคราม มาก

3 หมายถึง ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาครสมุทรสงคราม ปานกลาง

2 หมายถึง ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาครสมุทรสงคราม น้อย

1 หมายถึง ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาครสมุทรสงคราม น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาครสมุทรสงคราม ใน 4 ด้าน ดังนี้ ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ ตามมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert's Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

5 หมายถึง ประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาครสมุทรสงคราม มากที่สุด

4 หมายถึง ประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาครสมุทรสงคราม มาก

3 หมายถึง ประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาครสมุทรสงคราม ปานกลาง

2 หมายถึง ประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาครสมุทรสงคราม น้อย

1 หมายถึง ประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาครสมุทรสงคราม น้อยที่สุด

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนจากนั้นนำมากำหนดเป็นประเด็นในการจัดทำข้อคำถามให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

2. ศึกษาวิธีการและขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามจากเอกสารและตำราที่เกี่ยวข้องกับการสร้างและออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการจัดเก็บข้อมูล

3. ร่างแบบสอบถามที่ใช้ในการจัดเก็บข้อมูลแล้วนำไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของรูปแบบภาษาและเนื้อหาที่ใช้จากนั้นทำการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ไขและปรับปรุงจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) เพื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะจากนั้นนำมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of item-objective congruence หรือ IOC) ระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะและคัดเลือกไว้เฉพาะข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปไว้ใช้ในแบบสอบถาม ได้ค่า IOC ทุกข้อเท่ากับ 1

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (tryout) กับผู้บริหารและครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน จากนั้นนำข้อมูลที่ไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha – Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1974, p.169) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .904

6. นำแบบสอบถามมาจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์และใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)
2. ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. การหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา IOC และ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha – Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1974, p.169)
4. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient)

ผลการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่องทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม ผู้วิจัยสรุปผลได้ดังนี้

1. ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหาร โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านมีความรู้จากการเห็นตัวอย่างบทบาทภาวะผู้นำของคนอื่นรองลงมาด้านมีความรู้รอบยอดและพฤติกรรมชี้นำ ด้านหาประสบการณ์จากการฝึกฝน ด้านการได้รับทักษะที่เป็นประโยชน์ หรือสมรรถนะจากที่อื่น ด้านการนำไปปฏิบัติจริงตามลำดับ

2. ประสิทธิภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา รองลงมาด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ตามลำดับ

3. ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม และ ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวกมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .447 และ .686 ตามลำดับ โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ในขณะที่เดียวกันทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .768 และความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษาโดยมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง และระดับต่ำตามลำดับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยดังกล่าวมีประเด็นที่ผู้วิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลดังนี้

ผลจากการวิจัยที่พบว่า ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากโดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านมีความรู้จากการเห็นตัวอย่างบทบาทภาวะผู้นำของคนอื่นรองลงมาด้านมีความรู้รอบยอดและพฤติกรรมชี้นำ ด้านหาประสบการณ์จากการฝึกฝน ด้านการได้รับทักษะที่เป็นประโยชน์ หรือสมรรถนะจากที่อื่น ด้านการนำไปปฏิบัติจริงตามลำดับที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงครามได้ตระหนักเห็นความสำคัญปรับตัวพร้อมทั้งพัฒนาตนเองอยู่เสมอเพื่อให้มีความรอบรู้ในการบริหารงานท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงการแข่งขันกันพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษาในขณะเดียวกัน

กระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดมีนโยบายเร่งรัดเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้และส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะในด้านการพัฒนาให้มีทักษะภาวะผู้นำจะเห็นได้ว่าการคัดเลือกบุคลากรเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีการอบรมพัฒนาอย่างเข้มก่อนที่จะไปปฏิบัติงานจริงทั้งในด้านของความรู้ การปฏิบัติตนที่เป็นแบบอย่างต่อผู้ร่วมงาน จรรยาบรรณ การบริหารแบบมุ่งผลสำเร็จ เป็นต้น ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญเฉพาะเชื่อว่าผู้บริหารเป็นบุคลากรสำคัญในการที่จะนำนโยบายของต้นสังกัดไปสู่การขับเคลื่อนให้เป็นรูปธรรมดังนั้นผู้บริหารจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้มีทักษะภาวะผู้นำหรือความสามารถของผู้นำในการใช้ศิลปะ อิทธิพล อำนาจหน้าที่และพลังอำนาจที่มีอยู่ เพื่อให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลดำเนินงานในหน้าที่รับผิดชอบให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ซึ่งสอดคล้องกับสชาติวี (2560, หน้า 22) ที่ได้กล่าวไว้ว่าภาวะผู้นำคือความสามารถของบุคคลในการใช้กระบวนการต่าง ๆ เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือขององค์การสามารถกระตุ้นและจูงใจให้ผู้อื่นคอยตาม เกิดแรงบันดาลใจอย่างมีเหตุผลเห็นด้วยกับเป้าหมายขององค์การ และผู้ตามพยายามหาหนทางลงมือปฏิบัติเพื่อให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์สอดคล้องกับ Yukl (1994) ที่ได้กล่าวไว้ว่าผู้บริหารที่ภาวะผู้นำจะแสดงออกซึ่งพฤติกรรมการบริหารอย่างและกระบวนการต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อผู้ตามเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่มหรือองค์การ กิจกรรมขององค์การ แรงจูงใจของผู้ตามที่จะให้บรรลุวัตถุประสงค์ การรักษาความสัมพันธ์และการทำงานเป็นทีมอย่างไรก็ตามข้อค้นพบจากการวิจัยดังกล่าวยังสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ ศุภกร อินทร์คล้าย (2556) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ เสาวภา พรเสนาะ (2556, หน้า 36 - 42) ได้ศึกษาเรื่องทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผลการศึกษาพบว่า 1) ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทำนองเดียวกันยังสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ สุภัทลยา ภักดีกุล (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และด้านการกระตุ้นทางปัญญา อิศรา หาญรักษ์ (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครพนม 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน พบว่า ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโดยรวมอยู่ในระดับมาก จากเหตุผลดังกล่าวจึงเป็นไปได้ที่ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงครามมีทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก

ผลจากการวิจัยที่พบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา รองลงมาด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ตามลำดับที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่ากระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับเรื่องของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการขับเคลื่อนผ่านกลไกของผู้บริหารสถานศึกษาจึงได้กระจายอำนาจทางการศึกษาที่ต้องการจะให้สถานศึกษามีอิสระมีความคล่องตัวในการบริหารจัดการโรงเรียนกับทั้งยังเป็นการสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และพระราชบัญญัติ

การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 ที่กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาไปยังสถานศึกษาโดยตรงประกอบด้วยกระแสความตื่นตัวในเรื่องของการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาและยกระดับคุณภาพผู้เรียนซึ่งถือได้ว่าเป็นเป้าหมายสำคัญของสถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้ดำเนินการทำให้บรรลุเป้าหมายความสำเร็จแต่อย่างไรก็ตามผู้บริหารจะดำเนินการแต่เพียงลำพังคงเป็นไปได้ยากจำเป็นต้องให้ครูบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนคุณภาพสถานศึกษาให้เป็นที่ยอมรับเชื่อมั่นศรัทธา ซึ่งสอดคล้องกับจันทรานี สงวนนาม (2545, หน้า 71) ที่กล่าวว่าผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำจะใช้วิธีการบริหารแบบมีส่วนร่วมซึ่งมีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพประสิทธิผลในการทำงานขององค์กรทำให้เกิดความสามัคคีระหว่างผู้บริหารและผู้ร่วมงานทุกระดับในองค์กรลดความขัดแย้งในการทำงาน เพิ่มความไว้วางใจซึ่งกันและกันมากขึ้นสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานช่วยให้ผู้ร่วมงานมีสุขภาพจิตดี ทุกคนมีงานทำสร้างความ เป็นประชาธิปไตยในองค์กร ลดค่าใช้จ่ายและใช้ทรัพยากรอย่างทะนุถนอมช่วยให้การใช้งบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและช่วยให้พนักงานเกิดความรู้สึกว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ประกอบกับสถานศึกษาเป็นแหล่งผลิตเยาวชนให้เป็นทรัพยากรที่จะเป็นพลังขับเคลื่อนของประเทศไทยให้มีความก้าวหน้าเป็นไทยแลนด์ 4.0 และยกระดับคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นคนไทย 4.0 กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา โดยมีเป้าหมายให้คนไทยมีทักษะ ความรู้ และความสามารถได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพสูงตามมาตรฐานสากลและสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องมีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์อย่างเป็นระบบ มีทักษะการทำงานที่พร้อมเข้าสู่ตลาดงาน และขยายโอกาสทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เป้าหมาย คือ การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนไทย 4.0 ซึ่งการนำสถานศึกษาในยุคดิจิทัลนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมึลักษณะที่โดดเด่นและแตกต่างไปจากผู้บริหารสถานศึกษาในยุคก่อน ๆ ที่จะต้องมีความจำเป็นที่จะพัฒนาคุณลักษณะและทักษะในการทำงาน เพื่อจะได้รับมือและออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม ทำทนายและสร้างแรงบันดาลใจให้กับครู และผู้เรียน เพื่อให้เกิดการร่วมมือในการเรียนรู้ คิดค้น สร้างสรรค์ และพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้จนสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ หรือนวัตกรรมได้ (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2560) ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) มีจุดเน้นอยู่ที่ การพัฒนาคนโดยกำหนดนโยบายในการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างศักยภาพของทุกคนทั้งในด้านร่างกาย จิตใจและสติปัญญาให้มีสุขภาพพลานามัยแข็งแรง มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการประกอบอาชีพและเป้าหมายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ที่ได้ระบุว่ารัฐควรเพิ่มคุณภาพการจัดการศึกษาทุกระดับโดยเฉพาะการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานแก่เด็กวัยเรียนทุกคนจะเห็นได้ว่ารัฐได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาและมีเจตนารมณ์ที่จะให้การศึกษเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนา กำลังคนของประเทศ ดังนั้นในการบริหารจัดการศึกษา สถานศึกษาจึงต้องระดมสรรพกำลังให้เกิดประสิทธิผลทั้งผลผลิตและผลลัพธ์ที่เกิดจากการดำเนินงานทั้งระบบ ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ล่วงหน้าสอดคล้องกับปฏิมา คำชมภู (2560) กล่าวว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาเป็นผลที่เกิดจากความสามารถในการดำเนินการบริหาร ความสำเร็จของผลการปฏิบัติงานที่เป็นไปหรือบรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กรที่ตั้งไว้ในหน่วยงานของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ขณะที่ฮอย และเฟอร์กูสัน (Hoy & Fuguson, 1985) กล่าวว่า โรงเรียนที่มีประสิทธิผลอาจพิจารณาความสามารถในการจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากกระทบทั้งภายในและภายนอกและความพึงพอใจในการทำงานของครู ทำนองเดียวกัน ฮอย และมิสเกล (Hoy and Miskel, 1991) กล่าวว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนเป็นผลสำเร็จที่บรรลุตามเป้าประสงค์ขององค์กรทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพครอบคลุมถึงผลสัมฤทธิ์ของวิชาการหรือความพึงพอใจในการทำงานของครู หรือขวัญของสมาชิกในโรงเรียนอยู่ในระดับที่อาจกล่าวได้ว่าประสิทธิภาพของโรงเรียน พิจารณาจากตัวบ่งชี้ 4 ประการ คือ ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ความสามารถในการปรับตัวและพัฒนาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมและความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียนอย่างไรก็ตามข้อค้นพบจาก

การวิจัยดังกล่าวยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของศุภกร อินทร์คล้า (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหาร กับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 ผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สุกัลยา ภัททิกุล (2557) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิผลการบริหารงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิผลการบริหารงานของสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารวิชาการ กรุณา ภู่มะลิ และคณะ (2557) ได้ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อวิเคราะห์ปัจจัย การบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบว่า ประสิทธิผลโรงเรียนขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ข้อ คือ ครูได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสม ผู้บริหารได้รับความไว้วางใจให้รับผิดชอบในงานต่าง ๆ และผู้บริหารได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 ข้อ คือ ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ครูมีขวัญกำลังใจที่ดีในการปฏิบัติงานและผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียนและการคิดวิเคราะห์ตามเป้าหมายของโรงเรียน อิศรา หาญรักษ์ (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครพนม 1 ผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิผลโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด กรีน (Green, 2005) ได้ศึกษาการรับรู้ของครู ผู้ปกครอง และนักเรียนเกี่ยวกับคุณลักษณะของโรงเรียนที่มีประสิทธิผลตามธรรมนูญโรงเรียนในรัฐเท็กซัส พบว่าคุณลักษณะของธรรมนูญโรงเรียนที่มีประสิทธิผล ที่ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนเห็นร่วมกันได้แก่ การจัดการสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและเรียบร้อย การจัดบรรยากาศเชิงบวก การกำหนดความคาดหวังที่สูง และการตรวจสอบความสำเร็จอย่างต่อเนื่อง ครูและผู้ปกครองเห็นว่า โรงเรียนที่มีประสิทธิผลต้องเป็นโรงเรียนที่มีภาวะผู้นำของครูและกำหนดพันธกิจที่ชัดเจน มีการส่งเสริมโอกาสในการเรียนรู้สูง จากเหตุผลดังกล่าวจึงเป็นไปได้ที่ทำให้ประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก

ผลจากการวิจัยที่พบว่าทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ต้องพัฒนาตนเองให้มีทักษะที่จำเป็นต่อการบริหารโรงเรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาให้เกิดขึ้นทั้งนี้เพราะทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหาร เป็นสิ่งที่สำคัญที่สามารถทำให้องค์กรมั่นใจได้ว่าเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่องค์กรต้องการจะมีแนวโน้มเป็นไปตามที่คาดหวัง ทำให้หลาย องค์กรมุ่งเน้นการพัฒนาผู้บริหารให้มีทักษะของผู้นำ (Leadership) และด้วยภาวะความเป็นผู้นำ ต้องลงมาทำงานสอนงาน ติดตาม ให้กำลังใจ และผลักดันลูกน้องมากขึ้น ต้องเป็นต้นแบบหรือเป็นตัวหลัก (Change Agent) ในการเปลี่ยนแปลง จากผลการวิจัยขององค์กรต่างๆ ด้านการบริหารพบว่า ผู้บริหารในองค์กรจำนวนมากขาดภาวะผู้นำจากปัญหาดังกล่าว องค์กรชั้นนำต่างๆ จึงให้ความสำคัญในการพัฒนาผู้นำในองค์กรของตนให้เก่งกล่าวคือ เก่งคิด เก่งคน เก่งงานมากยิ่งขึ้น ดังนั้นผู้นำที่ดีคือผู้ที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา และกระตุ้นให้ผู้อื่นเปลี่ยนแปลงตัวเองด้วยความเต็มใจ การพัฒนาผู้อื่น การเป็นโค้ชเพื่อสร้างให้ลูกน้องเกิดความศรัทธา เชื่อถือและไว้วางใจ เพราะมั่นใจแล้วว่าความศรัทธา เชื่อถือและไว้วางใจเป็นรากฐานที่สำคัญที่จะทำให้เกิดการยอมรับและพร้อมที่จะพัฒนาหรือปรับปรุงตนเองตามที่ผู้นำให้คำแนะนำปรึกษาอย่างเต็มที่ซึ่งจะทำให้เกิดความมุ่งมั่นทุ่มเทความพยายามทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เกิดผลดีต่อการบริหารองค์กรกล่าวคือจะเกิดผลดีทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กรทั้งนี้เพราะการบริหารงานในปัจจุบัน เป็นโลกของการแข่งขันที่มีองค์กรเป็นจำนวนมากในสังคม องค์กรที่มีชีวิตอยู่ได้ คือ องค์กรที่สามารถดำเนินงานเป็นที่

ยอมรับของสังคมและถือว่าเป็นองค์การที่มีประสิทธิภาพ เพราะประสิทธิผลจะบ่งบอกถึงความสามารถขององค์การ และแสดงถึงความจำเป็นที่สังคมจะต้องมีองค์กรนั้นๆอยู่ โรงเรียนเป็นองค์กรหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาผู้บริหารเป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้มีประสิทธิผลในการบริหารโรงเรียนสิ่งที่มีความสำคัญและเป็นตัวบ่งชี้ว่าการจัดการศึกษาหรือการบริหารโรงเรียนประสบความสำเร็จหรือไม่ก็คือประสิทธิผลผู้บริหารโรงเรียนต้องใช้ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ วิสัยทัศน์ ผู้นำในการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมสนับสนุนครู บุคลากรให้ได้พัฒนาทันต่อการเปลี่ยนแปลงให้เกิดผลตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ นฤมล สุวรรณรงค์ (2564) กล่าวว่า ประสิทธิผลเป็นความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ขององค์การทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ เช่นเดียวกับฮอย และเฟอร์กูสัน (Hoy & Fuguson,1985) กล่าวว่า โรงเรียนที่มีประสิทธิผลอาจพิจารณาความสามารถในการจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากระทบทั้งภายในและภายนอกและความพึงพอใจในการทำงานของครูทำนองเดียวกันประสิทธิผลของโรงเรียนยังพิจารณาได้จากความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง สามารถพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมที่มีความกดดันได้ รวมทั้งสามารถแก้ปัญหาภายในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี ก่อเกิดความพึงพอใจในการทำงานของครูควมมีประสิทธิผลการปฏิบัติงานนั้นเป็นผลผลิตของการบริหารจัดการโรงเรียนที่ดี ซึ่งทักษะภาวะผู้นำเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญต่อความสำเร็จและความรุ่งเรืองขององค์กร ดังนั้นในทุกๆองค์กรจึงให้ความสำคัญกับทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนเป็นอย่างมากซึ่งข้อค้นพบจากการศึกษาวิจัยดังกล่าวยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของศุภกร อินทร์คล้าย (2556) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 พบว่า ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จิตร์รัตน์, ฤทธิ์สมบูรณ์ (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผล การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สุกัลยา ภัคติกุล (2557) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมและเป็นรายด้านกับประสิทธิผลการบริหารงานของสถานศึกษาโดยรวมและเป็นรายด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อิศรา หาญรักษ์ (2564) ศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครพนม 1 พบว่า ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครพนมโดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โฮเนอร์ (Horner, 1994: 1, อ้างถึงใน นิธิดา บุณจันท์, หน้า 25) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมใน New Jersey ตามแนวคิดเชิงระบบของเพียร์สัน (Pearsons) ซึ่งได้แก่ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม (Adaption) การบรรลุเป้าหมาย (Goal achievement) การบูรณาการ (Integratoin) และการดำรงค่านิยมองค์กร (Latency) ผลการวิจัยพบว่า การบูรณาการ การดำรงค่านิยมองค์กรและการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์ในระดับสูงและมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการบรรลุเป้าหมายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากเหตุผลดังกล่าวจึงเป็นไปได้ที่ทำให้ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารควรพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีเจตคติที่ดี จริยธรรม และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี
2. ผู้บริหารควรพัฒนาตนเองให้มีความสามารถในการสรุปประเด็นและสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมและตรงประเด็น
3. ผู้บริหารควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้มีการจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อมุ่งเน้นให้นักเรียนสามารถอยู่ด้วยกันและมีเจตคติที่ดีต่อกัน
4. ผู้บริหารควรส่งเสริมสนับสนุนให้มีการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ทันกับเหตุการณ์หรือสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยองค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม
2. ควรศึกษาวิจัยปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม
3. ควรศึกษาวิจัยรูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ 2560-2579*. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- จิตต์รัตน์, ฤทธิสมบุรณ์ (2556). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
- นฤมล สุวรรณรงค์ (2564). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8*. สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
- ศุภกร อินทร์คล้าย (2556). *ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1*. มหาวิทยาลัยศิลปากร
- สาวตรี มาตขาว. (2560). *ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูสอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
- เสาวภา พรเสนาะ. (2556). *การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ค.ม. (สาขาการบริหารการศึกษา). จันทบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
- สุกัญญา ภักดีกุล (2557). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- สุกัญญา แซ่ม้อย. (2560). *การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล*. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร.

อิศรา หาญรักษ์. (2564). *ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครพนม*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร มหาบัณฑิต

Cronbach Lee Joseph. (1974). *Essentials of Psychological testing*. New York : Harper and Row.

Green, (2005). *Health program planning: An educational and ecological approach*. 4th Edition, McGraw Hill, New York.

Hoy & Fuguson, (1985). *A Theoretical Frame work and Exploration of Organization Effectiveness in School*. Educational Adminnistration Quarterly, 21 (2) :121-122.

Hoy and Miskel. (2001). *Education andminnistration Theory, Research, And Practic*. McGraw – Hill, Inc

Krejcie, R.V., & D.W. Morgan. (1970). “*Determining Sample Size for Research Activities*”. Educational and Psychological Measurement. 30(3) : 608.

Yulk, Gary A. (1994). *Leadership in Organizations*. 3rd ed. Englewood Cliffs. NJ: Prentice-Hall.